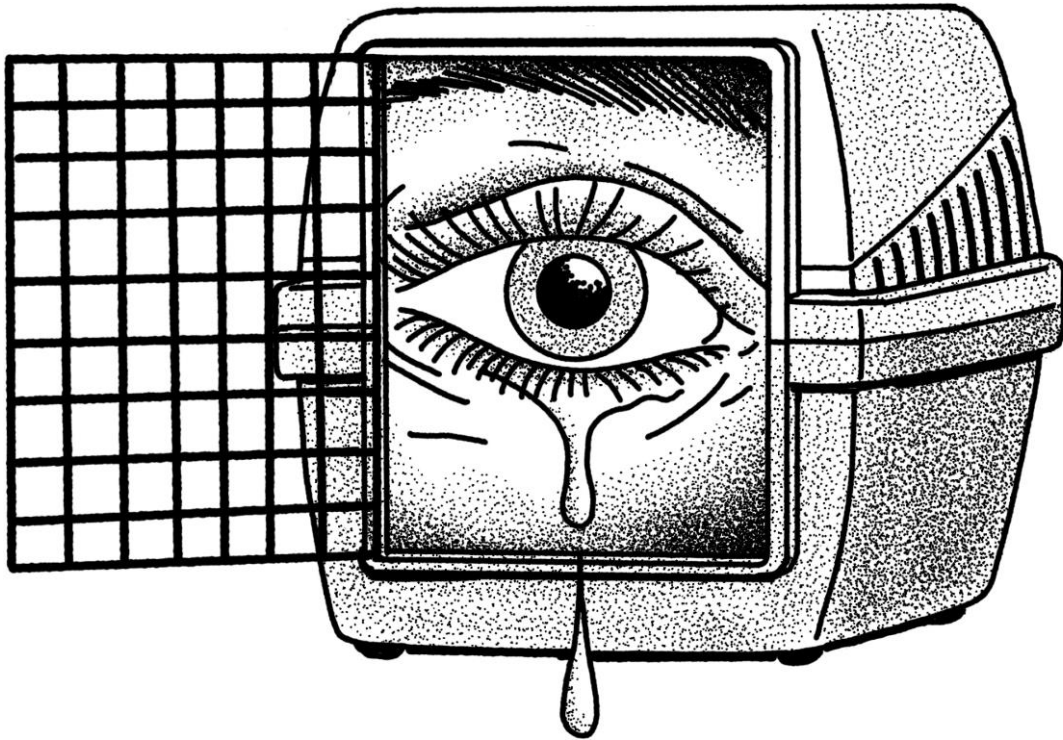

‘Niemand zit erop te wachten om z’n dier in te laten slapen’

In deze serie buigt *de Volkskrant* zich over wachten, laten wachten en eigenlijk niet kunnen wachten, op wat dan ook. Deze aflevering: het juiste moment om een huisdier in te laten slapen.

[Gidi Heesakkers](#) 11 augustus 2024, 17:33

Beeld Michel Keppel

Opeens had mijn kat van 18 dit voorjaar geen interesse meer in de natte drek waar ze al jaren geen genoeg van kon krijgen. Brokjes liet ze al langer staan. Toch maar naar de dierenarts. Die veegde met een prop papier braaksel uit het reismandje, voelde in haar vermagerde buik een grote tumor, vond het met die doffe vacht nog meevallen en dropte toen de ‘weken of maanden’-bom.

In tranen vroeg ik hoe ik moest bepalen wat het juiste moment zou zijn voor een spuitje. Hij zei dat ik dat vanzelf wel zou merken, en gaf een boekje mee met de titel *Zijn we niet te vroeg?*.

‘Weken of maanden’ bleek een kwestie van dagen. Aanvankelijk bleef die dekselse Figo op een *liquid snack*-dieet elk glas water in huis omgooien. Toen ze ook die vloeibare prut niet meer lustte en na een laatste opleving stopte met drinken, was het moment vermoedelijk daar. Zeker niet te vroeg was ik, eerder aan de late kant.

‘Zo gaat het’, zegt Hugo van Duijn (61) bij hem thuis in Etten-Leur, waar twee honden het bezoek begroeten en aan de muur twee door hemzelf getekende portretten van hun overleden voorgangers hangen. ‘Niemand zit erop te wachten om z’n dier in te laten slapen.’ Van Duijn is 35 jaar dierenarts en de auteur van het dunne, maar inzichtrijke boekje met als ondertitel *Overdenkingen over het in laten slapen van het dier dat al enige tijd aan ‘het laatste hoofdstuk’ bezig is.*

Eerste hulp bij dubio

Hij schreef het een jaar of vijftien geleden, na de euthanasie van zijn Friese Stabij Clinto, om hulp te bieden bij het dubio dat huisdiereigenaren overvalt zodra ze met het naderende levenseinde van hun beest worden geconfronteerd. Een consult van een kwartier is eigenlijk te kort voor het vaak emotionele gesprek over ‘het spuitje’, zegt hij. ‘En op de parkeerplaats zijn mensen de helft alweer vergeten. Of ze verschillen er met elkaar over van mening: de een wil het wel, de ander niet.’

Het is uitgegeven door een farmaceut, bij wie dierenartsen het gratis kunnen bestellen. Zodoende krijgt Van Duijn wekelijks berichten van mensen die hem laten weten dat *Zijn we niet te vroeg?* hen heeft geholpen om de beslissing te nemen.

Zijn eigen ervaring is inmiddels dat het boekje in zoverre effectief is ‘dat als ik het meegeef er meestal binnen 48 uur een afspraak op volgt’. Zoals hij ook in de tekst benadrukt, gaat het dan om dieren ‘waarvan men goed beseft dat ze al een tijd aan hun ‘laatste hoofdstuk’ bezig zijn, maar waarvan men niet goed weet of het hoofdstuk afgesloten moet worden’.

Het juiste moment

Te vroeg, dat suggereert dat er een optimaal moment is. ‘Het punt is: dat moment ken je niet. Je krijgt geen WhatsApp van Onze-Lieve-Heer: ‘Het is zover.’ Dus je zult het zelf moeten bedenken.’

Moeilijk. ‘Je moet proberen te bepalen hoe je erover denkt, zonder je te laten leiden door de gedachte dat je je dier niet wilt missen’, schrijft hij. ‘Dat is namelijk een van de gedachten die niet bijdragen aan het bepalen van het goede moment. De dag dat je hem wél kunt missen, zal immers nooit komen. Ga je toch op die dag zitten wachten, dan komt er nooit een reden om het lijden te stoppen.’

Een hoop mensen voelen het moment al lang aankomen, maar schuiven als het 2 voor 12 is toch het besluit nog voor zich uit. ‘Die zeggen dan na een consult waarin ze tot de conclusie zijn gekomen dat ze hun dier niet willen laten lijden: we maken over een week of zes een afspraak. ‘Ik moet nog aan het idee wennen.’ Wat ik ook vaak hoor: ‘Moet ik dan voor God spelen en beslissen over het leven van dat dier?’ Ja, nou ja, als je dat voor God spelen noemt, dan wel ja.

‘Te vroeg zijn is lastig, want dan gaat het kennelijk nog wel een beetje, alleen dan wil je het dier iets besparen. Veel mensen zeggen na het spuitje: we hebben te lang gewacht. Dat inzicht komt altijd achteraf.’

Natuurlijke dood

Overigens is het een enkele keer in zijn loopbaan voorgekomen dat iemand het toch echt van Onze-Lieve-Heer wilde laten afhangen: die moest de hond komen halen.

In de praktijk sterven weinig huisdieren een natuurlijke dood. ‘Als het plotseling gebeurt vinden mensen het geen prettige verrassing, maar als ze twijfelen over inslapen lijkt het ze fijn om niet zelf een keuze te hoeven maken.’

Dat gaat dus meer over henzelf dan over hun lievelingsdier: eigenlijk worden zij dan uit hun lijden verlost. ‘Maar het gaat niet om jou. Uiteindelijk telt alleen de kwaliteit van leven van het dier.’

Schuldgevoelens

Je kunt altijd twintig redenen verzinnen om het niet te doen, zegt Van Duijn. Ja, maar we houden zoveel van hem. Ja, maar hij loopt nog. Het was de hond van oma, of van onze overleden dochter. De kat heeft me door een moeilijke periode heen geholpen. ‘Dat soort dingen hoor je als dierenarts steeds terug. Maar daar kan dat beest allemaal niks aan doen.’

Niet zelden voelen mensen zich schuldig bij het idee dat ze hun hond of kat niet verder laten behandelen. ‘Er kan steeds meer: mri-scans, chemotherapie, bestraling, kunstheupen, kunstknieën. Mensen gaan zich soms verplicht voelen om dat allemaal te doen. Die zwarte hond van mij is 13. Als zijn heupen versleten zijn, krijgt-ie van mij ook geen kunstheup. Was hij 2 geweest, dan zou je het kunnen overwegen. Maar ja, je hebt het inmiddels geloof ik over 6.000 euro. Er is niets verkeerd aan om ervoor te kiezen dat niet te doen.’

‘We willen niet loslaten’

De opvolger van Clinto diende hij na enig beraad ook een spuitje toe. ‘Ik heb toen nog net niet mijn eigen boekje gelezen. Dan ben ik meer baasje dan dokter, net zo verdrietig, en net zo geneigd om te wachten.’

Wat die wachtneiging volgens hem over mensen zegt? ‘We willen gewoon niet loslaten.’ Zelf hoopt hij alles dat in zijn huis op vier poten rondloopt te overleven. ‘Minstens vier keer ben ik hopelijk nog de klos, want ik heb twee katten en twee honden. Als je dat niet wilt, dan moet je niet aan een dier beginnen.’

Waar wacht u op? g.heesakkers@volkskrant.nl

www.volkskrant.nl/cultuur-media/niemand-zit-erop-te-wachten-om-z-n-dier-in-te-laten-slapen~bfb4a7f6/